

[Erik Eriksen.]

gerne mest i vejret, der nu udsættes for den største arbejdsløshedsrisiko.

Det kan nu engang ikke lade sig gøre — i hvert fald kan det kun lade sig gøre i meget beskeden målestok — at føre socialpolitik over lønningerne. Det er håbløst. Som vi alle ved, fremsatte forligsmanden efter næsten et halvt års forhandlinger mæglingforslag, der anbefalede af samtlige forhandlere på en vigtig undtagelse nær. Jeg skal ikke sætte mig til doms over disse mæglingforslag, men jeg kan dog ikke lade være med at nævne, at jeg endnu ikke har talt med nogen, som klart og utvetydigt kunne sige, hvorledes disse mæglingforslag skulle forstås. Det må vist siges at være en svag ved forslag, som flere hundrede tusinde mennesker tager stilling til. Da de to af grupperne forkastede, medens de øvrige fem vedtog, deltes de politiske vande meget hurtigt. Regeringen ville tilsyneladende opretholde sit standpunkt: at parterne ikke kunne vente indgreb, uanset hvor omfattende arbejdskampen blev. Inden for venstre og det konservative folkeparti fandt vi, at en strejke, som omfattede omkring 130 000 arbejdere, var af største betydning for vor eksport, og at den truede væsentlige samfundsinteresser, og derfor stillede vi forslag om offentlig indgriben i konflikten.

Nu kan det måske være rigtigt at komme med lidt historieskrivning, også af hensyn til de to højtfortjente radikale ministre, som er på vej ud. Det radikale parti, som tidligere har været tilhænger af tvungen voldgift, talte i den situation, vi da befandt os i, om at tolerere noget, man kaldte en prøveuge; mere tid kunne der ikke indrømmes parterne til et nyt forsøg på at finde hinanden. Men den ene uge blev til to, og de to uger blev til tre, og de radikale havde stadig tålmodighed. Det var også nødvendigt, for det var jo en betingelse for, at man kunne fortsætte som regeringsparti.

Det vil erindres, at det lykkedes for jernet at enes om et nyt mæglingforslag, som bekræftedes af begge parter. På transportområdet fremkom der også et nyt mæglingforslag, men det blev ikke anbefalet af begge parter, og det forkastedes af arbejdsgiverne. Regeringen havde udvist megen iver for at lirke parterne frem til et dyrere forlig. Nu skyndte man sig at lade folke-

tinget ophøje det andet af de to forkastede mæglingforslag til lov. Dette nævner jeg, fordi regeringen altså her gjorde sig til parthaver i striden og gjorde det på en måde, så regeringen og folketingets flertal faktisk besluttede sig til at yde en strejkepræmie. Jeg er temmelig sikker på, at det bliver ikke sidste gang, vi hører til den tiære. Det er ikke ganske uden grund, når det radikale Roskilde Tidende skriver — jeg citerer — at

„det danske arbejdsmarked er ved at blive en fabel for hele Europa.“

Jeg kan altså kun beklage regeringens holdning i denne sag. Den socialdemokratiske hovedfløj fulgte helt og fuldt fagforbundene, og det er der vel ikke noget at sige til, det kan i hvert fald ikke overraske; men det er dog lige fuldt bemærkelsesværdigt. Når man ikke har lejlighed til at følge, hvorledes socialdemokratiet og dermed regeringen udformer sin politik, er det lidt af en gåde, hvorfor den socialdemokratiske ledede regering af 1961 holdt sig tilbage fra at gøre, hvad den socialdemokratiske ledede regering af 1954 og 1956 anså for en naturlig pligt. Forklaringen kom måske frem for offentligheden i et referat af en socialdemokratisk kredsgeneralforsamling i Jylland. Forsamlingen vendte sig her imod statsindgreb ud fra frygt for stemmetab. Den fremtrædende socialdemokratiske folketingsmand, der var til stede, understregede denne betragtning. Derfor er det vel nærliggende at tro, at regeringen har lagt mindre vægt på de saglige forskelle mellem situationen i år og f. eks. i de to år, jeg nævnte, 1954 og 1956; hovedvægten må være lagt på en rent politisk forskel — man ligesom anede den også i det ærede medlem hr. Per Hækkerups slutningsord — jeg siger, hovedvægten må være lagt på en rent politisk forskel. Tidligere havde man kun kommunisterne, som man nok kunne tumle; denne gang har der jo været andre at tage hensyn til, Aksel Larsen-folkene, som man siger i daglig tale, det socialistiske folkeparti, og dem er man inden for socialdemokratiet åbenbart ikke så glad for at bide skeer med.

Må jeg lige føje til, inden jeg slutter dette, at den radikale provinspresse udgjorde jo et særligt kapitel; den var så ganske åbenbart sagligt enig med oppositionen. Derfor